

Postanowienie z dnia 1 czerwca 2010 r.

II UZ 13/10

Sąd powszechny (sąd ubezpieczeń społecznych) nie może orzekać w sprawie o uniknięcie podwójnego opodatkowania świadczeń emerytalnych lub rentowych przysługujących z polskiego systemu ubezpieczenia społecznego osobie uprawnionej, która aktualnie mieszka w Niemczech, chyba że organ administracji podatkowej lub sąd administracyjny uznały się niewłaściwe do rozpoznania tego typu sprawy podatkowej (art. 199¹ k.p.c.).

Przewodniczący SSN Halina Kiryło, Sędziowie SN: Zbigniew Myszkowski (sprawozdawca), Jolanta Strusińska-Żukowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 czerwca 2010 r. sprawy z wniosku Paula K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. o zasadność i sposób wyliczenia zaliczki na podatek dochodowy, na skutek zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 lutego 2010 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu postanowieniem z dnia 17 lutego 2010 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 3.804 zł (pkt I) i odrzucił skargę kasacyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w Opolu od wyroku tego Sądu z dnia 28 maja 2009 r., którym oddalono apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego Sądu-Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 17 lutego 2009 r. wydanego w sprawie z wniosku Paula K. o zasadność i sposób wyliczenia zaliczki na podatek dochodowy (pkt II).

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że podana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 10.000 zł była dowolna i „ukierunkowana jedynie na dopuszczalność złożenia skargi kasacyjnej”. Mimo wezwania do uzupeł-

nienia braków formalnych skargi kasacyjnej przez wskazanie szczegółowego sposobu wyliczenia podanej wartości przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia, skarżący nie wyjaśnił sposobu wyliczenia tej wartości, twierdząc, że w sprawie o „zasadność i sposób wyliczenia zaliczki na podatek dochodowy” było to zbędne. Tymczasem, w ocenie Sądu Apelacyjnego, przedmiotem sporu w sprawie „jest wysokość pobieranych przez wnioskodawcę świadczeń w zbiegu renty i połowy emerytury, o której to wielkości decyduje dokonywanie potrąceń z tytułu zaliczki na podatek dochodowy”. W takiej sprawie dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej jest uwarunkowana wykazaniem wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości co najmniej 10.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.). Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 25 § 1 k.p.c. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 3.804 zł (317 zł miesięcznie odprowadzane z tytułu zaliczki na podatek dochodowy x 12 miesięcy = 3.804 zł), a więc niższą niż 10.000 zł, co przesądziło o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

W zażaleniu organ rentowy domagał się jego uchylecia w całości. W ocenie wnoszącego zażalenie, sprawa rozpoznana nie jest żadną ze spraw wymienionych w art. 398² k.p.c., a w szczególności sprawą, w której skarga kasacyjna jest niedopuszczalna z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia. Przedmiotem postępowania była bowiem zasadność i sposób wyliczenia zaliczki na podatek dochodowy, a tego typu sprawa nie jest sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych. Uzasadnia to kasacyjny zarzut nieważności postępowania przed Sądami obu instancji stawiany w skardze kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione już dlatego, że kasacyjnego rozstrzygnięcia wymaga kontrowersja dotycząca kognicji sądu właściwego (sądu powszechnego albo sądu administracyjnego) do merytorycznego orzekania w sprawie o „zasadność i sposób wyliczenia zaliczki na podatek dochodowy”, a w gruncie rzeczy rozstrzygnięcie sporu o porządek prawny określonego państwa właściwy dla osądzenia sprawy o uniknięcie podwójnego opodatkowania świadczeń emerytalno-renowych z obowiązkowego ubezpieczenia społecznego w Polsce, przysługujących i wypłacanych osobie uprawnionej, która „ma miejsce zamieszkania” w Niemczech. Sprawa ta nie była i nie jest sporna na gruncie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych ani co do ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, ani co do ich wysokości

(brutto). Natomiast z uwagi na podłoże normatywne rozpoznawanej sprawy, która została osądzona przez Sądy ubezpieczeń społecznych w dwóch instancjach na podstawie norm prawa podatkowego (art. 18 ust. 1 i 2 umowy z dnia 14 maja 2003 r. między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec w sprawie unikania podwójnego opodatkowania podatków od dochodu i od majątku, Dz.U. z 2005 r. Nr 12, poz. 90), wstępnego przesądzenia wymaga wskazanie właściwego organu oraz sądu (administracyjnego albo powszechnego) do orzekania w sprawie o uniknięcie podwójnego opodatkowania, choćby była ona osądzona przez sądy ubezpieczeń społecznych jako sprawa „o zasadność i sposób wyliczenia zaliczki na podatek dochodowy” od świadczeń emerytalnych lub rentowych. Wymaga to „oderwania się” od ustalonej przez Sąd drugiej instancji w zaskarżonym postanowieniu majątkowej wartości przedmiotu sporu, która nie sięga kwoty dziesięciu tysięcy złotych, warunkującej przedmiotową dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, która nie kwalifikuje się jako sprawa o przyznanie lub wstrzymanie emerytury lub renty ani o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (w tych zakresach nie ma sporu), w których skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu sporu (art. 398² § 1 k.p.c.). Skoro z okoliczności rozpoznawanej sprawy wynika, że organ rentowy oparł stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji na podstawie norm prawa podatkowego (art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) oraz wyżej sygnalizowanej umowy międzypaństwowej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, a w analogicznych sprawach orzekają - odmiennie niż sądy ubezpieczeń społecznych w przedmiotowej sprawie na podstawie art. 18 ust. 1 umowy międzypaństwowej - sądy administracyjne na podstawie przepisów prawa podatkowego i art. 18 ust. 2 tej umowy (por. wyroki WSA w Warszawie z dnia 11 października 2007 r., III S.A./Wa 1224/07, LEX r 466121 lub z dnia 29 lipca 2008 r., III Sa/Wa 865/08, LEX nr 489495), to istnieje konieczność merytorycznego rozpoznania zarzutu skargi kasacyjnej o naruszeniu kognicji sądu administracyjnego w sprawie podatkowej nie tyle ze względu na nieważność postępowania (art. 379 pkt 1 k.p.c.), co na potencjalne zaniechanie przekazania przez sąd powszechny sprawy „podatkowej” do rozpoznania właściwemu organowi publicznej administracji podatkowej lub sądowi administracyjnemu, z zastrzeżeniem, że sąd powszechny nie może odrzucić pozwu ani stwierdzić nieważności postępowania wtedy, gdy organ administracji publicznej lub sąd administracyjny uznają się (potencjalnie) za niewłaściwe do

rozpoznania sprawy podatkowej (art. 199¹ k.p.c.). Oznacza to, że sąd powszechny (sąd ubezpieczeń społecznych) może orzekać w sprawie o uniknięcie podwójnego opodatkowania świadczeń emerytalnych lub rentowych przysługujących z polskiego systemu ubezpieczenia społecznego osobie uprawnionej, która aktualnie mieszka w Niemczech pod warunkiem, że organ administracji podatkowej lub sąd administracyjny uznały się za niewłaściwe do rozpoznania tego typu sprawy podatkowej (art. 199¹ k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

=====